

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ**

*здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 016 Спеціальна освіта*

Житомир-2023
Вид-во ЖДУ ім. І. Франка

Рекомендовано до друку Вченою Радою Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 4 від 28 лютого 2023 року).

Рецензенти:

Лемещук Марина Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. завідувачка кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Шикирава Наталія Миколаївна – методист з психологічної служби науково-методичного центру департаменту освіти Житомирської міської ради.

Гладуш Віктора Антонович - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології, логопедії та інклюзивної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка.

М 54

Методичні рекомендації до проходження практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта. Укладачі: Долінчук І., Котлова Л., Мазяр О., Хворова Г. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 87 с.

Методичні рекомендації до проходження практики за спеціальністю 016 Спеціальна освіта спрямовані для забезпечення здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти матеріалами, які містять покрокову інструкцію щодо виконання відповідних завдань та заповнення нормативної документації. У рекомендаціях містяться пояснення та посилання на ресурси, які сприяють формуванню компетентностей. Представлені матеріали можуть стати при нагоді здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта та керівникам практики.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАКТИКИ	4
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКАМИ	5
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА	6
Навчальна практика з вступу до спеціальності з основами деонтології.....	6
Навчальна психолого-педагогічна практика	9
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА.....	12
Виробнича (педагогічна) практика.....	12
Виробнича психолого- педагогічна практика	16
Виробнича практика зі спеціальної освіти з основами логопедії.....	20
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО НАВЧАЛЬНИХ ТА ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК.....	25
ДОДАТКИ	27

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Методичні рекомендації до проходження практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта розроблені відповідно до чинного *Положення про практики здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка від 27 грудня 2022 року*. Основні засади Положення визначають практику як обов'язковий компонент фахової підготовки спеціалістів шляхом побудови власної траєкторії навчання з можливістю поєднання формальної та неформальної освіти. Це трактується як варіативність здобувачів вищої освіти окреслювати та формувати як загальні, так і спеціальні компетентності, спираючись на широту особистісних вподобань, що стосуються фахової діяльності.

Мета практики полягає в оволодінні здобувачами сучасними методами, навичками та способами організації майбутньої професійної діяльності, формування, на базі одержаних в Університеті знань та вмінь, фахових компетентностей для прийняття самостійних рішень в ході вирішення завдань професійного спрямування. Проходження практики передбачає безперервність і послідовність її проведення на всіх етапах здобуття вищої освіти.

Основні завдання практики полягають у поглибленні та закріпленні теоретичних знань під час практичних ситуацій, опануванні набутих вмінь та навичок ході професійної діяльності майбутнього спеціаліста.

За змістом і метою практика залежно від галузі знань, спеціальності, освітньої програми, за якою навчаються здобувачі вищої освіти, може бути навчальною та виробничою.

Навчальна практика спрямована на формування компетентностей в умовах практичних занять, які відбуваються в Житомирському державному університеті імені Івана Франка. Однак можливими є відвідування закладів, в яких здійснюється практична діяльність логопедів, асистентів вчителів/вихователів, вчителів-дефектологів. Завданням навчальної практики є ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями обраного фаху, закріплення та поглиблення знань і формування первинних професійних умінь і навичок із дисциплін відповідного спрямування.

Виробнича практика здобувачів вищої освіти є невід'ємною частиною навчального процесу, яка забезпечує узагальнення теоретичних знань, а також розвиває здатність застосовувати їх на практиці, тобто у спеціальних закладах, де спеціалісти працюють з дітьми з особливими освітніми потребами. Попередньо з цими закладами укладається угода про партнерство та співробітництво, яка урегулює питання організації фахової практики. Підставою для проходження виробничої практики стає службова записка декана факультету та наказ ректора. Здобувачі вищої освіти в умовах професійної діяльності формують та закріплюють власні компетентності шляхом виконання професійно-орієнтованих завдань.

Зміст та процесуальні характеристики практики регламентуються *наскрізною та робочою програмами*, які розробляються згідно з навчальним планом і затверджуються напередодні навчального року; розміщені на сайті університету та зберігаються на кафедрі. Перед початком виробничої практики факультетським керівником практики та деканом факультету складається *службова записка* про закріплення здобувачів вищої освіти за базами практики та керівниками, на підставі якої оформлюється відповідний *наказ* ректора університету. Зміст службової записки та наказ складаються опираючись на *відношення про проходження практики*, які надають здобувачі вищої освіти за два тижні до її початку. У разі необхідності, кафедральний і факультетський керівники практики можуть забезпечити студентів *направленнями* на практику. Здобувачі вищої освіти проходять *інструктаж із питань охорони праці* та роблять відповідну відмітку у журналі. Результати проходження практики оформлюються документально відповідно до виду практики.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКАМИ

Навчальна та виробнича практики здобувачів вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта проходить відповідно до графіку, що розміщений на сайті університету. Організаційними питаннями практики займаються факультетський та кафедральний керівники, які забезпечують розподіл здобувачів освіти між науково-педагогічними працівниками.

За два тижні до початку практики здобувачі вищої освіти мають визначитися з місцем проходження практики та подати кафедральному керівнику *відношення* з бази практики (зразки та форми відношень, в залежності від виду практики, розміщені в додатках), яка бере на себе зобов'язання забезпечити умови для проходження практичної діяльності здобувачами освіти. У разі необхідності, факультетський та кафедральний керівники практики можуть зорієнтувати студентів щодо можливих баз для проходження практики.

Перед початком практики факультетський та кафедральний керівники проводять *інструктаж з питань охорони праці* й ознайомлюють здобувачів вищої освіти з її змістом. Однак, студенти мають можливість самостійно ознайомитися з *робочою програмою* практики, яка розміщується в Е-портфолію на сайті університету, а також з *методичними рекомендаціями* щодо проходження практики в електронній бібліотеці університету. Зазначені документи інформують здобувачів вищої освіти стосовно особливостей проходження навчального або виробничого виду практики. Там зазначені основні її завдання, мета, компетентності, яких здобувач має набути впродовж цього періоду та скерувати його щодо програмних результатів практичної діяльності. Детально обґрунтовані критерії оцінювання завдань та вказаний перелік звітної документації.

Настановна конференція, яку організують керівники практики спрямована на вирішення і з'ясування організаційних питань, обговорення ймовірних труднощів та особливостей проходження практики. Оскільки основна діяльність здобувачів освіти може проводитися з дітьми, які мають специфічні порушення (слуху, мовлення, зору, опорно-рухового апарату, інтелектуального розвитку), це вимагає відповідної поглибленої теоретичної та практичної підготовки, опанування категоріального апарату, розуміння певних етичних аспектів психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами, тому з цією метою студенти повинні завчасно продумати та обговорити на конференції необхідні питання та специфіку взаємодії з дітьми та фахівцями, які з ними працюють. Одним із напрямків настановної конференції є ознайомлення з особливостями оформлення звітної документації та представлення результатів практики.

Під час проходження виробничої практики, здобувачі вищої освіти прибувають на базу практики в її перший день. Проходять необхідний інструктаж щодо внутрішнього розпорядку дня, визначають з логопедом, вчителем-дефектологом, асистентом вчителя/вихователя графік роботи і дотримуються його. Керівник практики від університету та кафедральний керівник практики повинні бути ознайомлені з цим графіком і можуть перевірити присутність студентів на базі практики. Відсутність студентів на базі практики без поважних причин вважається пропуском. Не допускається порушення режиму роботи бази практики, фото- та відеозйомка без спеціального дозволу керівника закладу.

По завершенню проходження практики відбувається *підсумкова конференція*, яка передбачає звітування студентів про виконання завдань практики (можливий варіант у вигляді презентації). Здобувачі рефлексують щодо набутих умінь і навичок, розвитку власних компетентностей та обговорюють план та варіації їх вдосконалення та подальші шляхи професійного розвитку.

Матеріали практики у повному обсязі та у встановлений термін здаються керівнику практики, який здійснює оцінку запланованих видів робіт та робить відповідний запис у щоденнику, відомості та заліковій книжці здобувачів вищої освіти. Негативна оцінка за практику прирівнюється до академічної заборгованості.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З ВСТУПУ ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ З ОСНОВАМИ ДЕОНТОЛОГІЇ

(спеціальність 016 Спеціальна освіта,
освітня програма «Спеціальна освіта (логопедія)»)

Навчальна практика зі вступу до спеціальності з основами деонтології проводиться для здобувачів вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти освітньої програми «Спеціальна освіта (логопедія)» у першому семестрі у формі екскурсій до закладів. Практика триває 2 тижні (3 кредити ЄКТС).

Мета практики – ознайомити здобувачів зі специфікою роботи корекційного педагога, асистента вчителя, логопеда в закладах різного спрямування (освітні заклади, інклюзивно-ресурсні центри, центри соціальних служб для молоді, соціально-психологічні центри, соціально-реабілітаційні установи, громадські організації).

Завдання практики:

1. Ознайомитись з роботою фахівців під час екскурсій до освітніх закладів, інклюзивно-ресурсних центрів, центрів соціальних служб для молоді, соціально-психологічних центрів, соціально-реабілітаційних установ, громадських організацій.
2. Здійснити підготовку та оформлення повідомлень у соціальних мережах про знайомство з вчителем-дефектологом, логопедом, асистентом вчителя, окреслити загальний опис їхньої діяльності.
3. Виконати планово-підготовчий етап професійно-орієнтованого завдання, обраного за власним бажанням.
4. Навчитися робити самоаналіз проходження практики: рефлексія досвіду практики та складання програми саморозвитку.
5. Здати звіт за результатами практики.

За час проходження практики здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей:

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

Програмні результати навчання:

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти

РН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти

PH11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами

PH13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності

PH 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації

PH 18. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

PH 20. Налагоджувати конструктивні стосунки із колегами в рамках роботи команди психолого-педагогічного супроводу.

Організація практики.

Навчальна практика зі вступу до спеціальності з основами деонтології проходить у форматі практичних занять та екскурсій до установ, де функціонують посади логопеда, корекційного педагога, дефектолога, асистента вчителя, під час яких здобувачі:

- знайомляться з установами, фахівці яких здійснюють їхні презентації;
- проводять інтерв'ю з логопедом, корекційним педагогом, дефектологом, асистентом вчителя щодо особливостей їх посадових обов'язків, знайомляться з робочою, звітною та нормативною документацією, основними напрямками їхньої діяльності та функціями:
 1. індивідуальна робота (діагностична, профілактична, консультаційна, корекційно-відновлювальна робота);
 2. методична діяльність (документація, навчально-методичні матеріали для роботи на уроці та в позаурочний час).
- здійснюють виконання планово-підготовчого етапу одного з професійно-орієнтованих завдань, які вирішує логопед, корекційний педагог, дефектолог, асистент вчителя;
- проводять самоаналіз проходження практики: рефлексія умінь та навичок, складання програми саморозвитку.

Здобувачі відвідують всі заняття, а керівник практики здійснює відповідний контроль. Відсутність здобувачів вищої освіти у закладі чи установі під час проходження практики можлива тільки з поважних причин. У випадку відсутності здобувачів вищої освіти за місцем проходження практики з неповажних причин їхня оцінка знижується.

У закладах, які відвідуються під час практики, здобувачі дотримуються встановленого режиму праці. Фотозйомка й ознайомлення з документацією відбувається з дозволу керівників та адміністрації закладу. Здобувачі можуть вести робочі записи.

Професійно важливі питання, які з'ясовують здобувачі вищої освіти:

1. Основні напрямки і задачі професійної діяльності логопеда, корекційного педагога, дефектолога, асистента вчителя закладу.
2. Професійно-етичні питання діяльності логопеда, корекційного педагога, дефектолога, асистента вчителя.
3. Психолого-педагогічні особливості взаємодії і спілкування логопеда, корекційного педагога, дефектолога, асистента вчителя з дітьми, які мають особливі потреби.
4. Необхідність вивчення наукової і методичної літератури, яка відповідає основним напрямкам роботи логопеда, корекційного педагога, дефектолога, асистента вчителя.

Перелік нормативних документів роботи корекційного педагога, асистента вчителя, логопеда, з якими потрібно ознайомитися:

1. Нормативи часу на різні види роботи та, власне, графік роботи.
2. План роботи на рік.
3. Журнали щоденного обліку роботи, розвивальних та корекційних занять.
4. Інформація та зразки про форми і терміни звітності.

Орієнтовний план інтерв'ю з корекційним педагогом, асистентом вчителя, логопедом:

1. У чому полягає специфіка роботи логопеда / корекційного педагога / дефектолога / асистента вчителя?
2. Що стало стимулом для обрання Вами професії?
3. З якими труднощами Ви найчастіше стикаєтесь у своїй роботі? Як їх долаєте?
4. Які найважливіші професійні якості та уміння логопеда / корекційного педагога / дефектолога / асистента вчителя?
5. Наведіть приклад успішного вирішення Вами професійної проблеми.
6. Наведіть приклад проблеми, яку не вдалося до кінця вирішити.
7. Що би Ви побажали здобувачам, виходячи із власного досвіду?

Оцінювання практики та вимоги до звітної документації:

Впродовж практики здобувачі готують такі види робіт:

1. Три повідомлення у соціальних мережах про знайомство з логопедом, корекційним педагогом, асистентом вчителя та загальний опис їхньої діяльності. Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання роблять одне повідомлення.

Критерії оцінювання: глибина та розлогість матеріалу, фотоматеріали

2. Матеріали планово-підготовчого етапу професійно-орієнтованого завдання, обраного за власним бажанням (Додаток 1).

Критерії оцінювання: глибоке ознайомлення з педагогічною проблемою; пошук виконання подібних завдань; опрацювання науково-методичної літератури; послідовність планування, релевантність опрацьованої літератури, адекватність підготовчих дій, чіткість відповідей на додаткові й уточнюючі запитання

3. Самоаналіз проходження практики: рефлексія досвіду проходження практики та складання програми саморозвитку (Додаток 1).

Критерії оцінювання: визначення знань, умінь та навичок, які необхідно розвинути, детальне планування їхнього розвитку; конкретність заходів саморозвитку, встановлення чітких і реалістичних термінів формування знань і розвитку умінь.

4. Звіт про проходження практики (Додаток 1.2).

Критерії оцінювання: повнота і змістовність звіту; зазначення всіх видів роботи, які виконував під час практики; короткий аналіз тих видів діяльності, які викликали найбільші труднощі, встановлення їхніх причин; формулювання рекомендацій та зауважень щодо організації та проведення ознайомлення практики.

Критерії оцінювання завдань:

№	Вид діяльності здобувачів вищої освіти	Термін виконання	Кількість балів
1.	Публікації у соціальних мережах	I-II тиждень	50
2.	Виконання планово-підготовчого етапу	I-II тиждень	20
3.	Самоаналіз проходження практики	II тиждень	20
4.	Звіт за практику	згідно розкладу	10
	Всього:		100

Захист практики.

Оформлення завдань практики здійснюється у час, відведений для самостійної роботи здобувача. Здобувачі здають матеріали практики на останньому практичному занятті, звітуються про виконані завдання, зауважують на результатах рефлексії щодо вмінь та навичок, які формувалися та які необхідно розвивати надалі. Звіт за результатами проходження практики разом із матеріалами практики подається керівнику практики у письмовому вигляді.

НАВЧАЛЬНА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА (спеціальність 016 Спеціальна освіта, освітня програма «Спеціальна освіта (логопедія)»)

Навчальна психолого-педагогічна практика проводиться для здобувачів вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта першого (бакалаврського) освітнього рівня освітньої програми «Спеціальна освіта (логопедія)» у четвертому семестрі у формі відвідування навчальних закладів. Практика триває 3 тижні (4,5 кредити ЄКТС).

Мета практики – ознайомити здобувачів з професійною діяльністю працівників навчально-реабілітаційних центрів для дітей та молоді з функціональними обмеженнями, ЗЗСО, ЗДО, центрів громадських організацій (логопед, корекційний педагог, інструктор ЛФК, практичний психолог, соціальний педагог, реабілітолог тощо).

Завдання практики:

1. Ознайомитись з обов'язками, змістом і плануванням роботи логопеда, вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти та іншими фахівцями, які працюють на базі практики.
2. Набути досвіду роботи та формування первинних умінь та навичок у роботі з дітьми, які потребують відповідної форми допомоги (розвитку, відновлення, корекції);
3. Взяти участь у розробці низки корекційно-розвивальних занять із дітьми з особливими освітніми потребами за вибором, відповідно до профілю роботи закладу і за нагоди асистувати фахівцям у проведенні занять;
4. Здійснити виготовлення дидактичних матеріалів для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
5. Здати звіт за результатами практики.

За час проходження практики здобувач має набути таких компетентностей:

- ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК-8. Здатність працювати в команді.
- ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.
- СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньокорекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.
- СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.
- СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.
- СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

PH2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

PH4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

PH5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньокорекційного процесу в різних типах закладів.

PH11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

PH14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

PH15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

PH 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

PH 20. Налагоджувати конструктивні стосунки із колегами в рамках роботи команди психолого-педагогічного супроводу.

Організація практики.

Навчальна психолого-педагогічна практика проходить у форматі відвідування навчальних закладів, відповідно до розкладу.

Під час проходження практики здобувачі:

- ознайомлюються з обов'язками, змістом і плануванням роботи логопеда, вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти, практичного психолога та іншими фахівцями, які працюють на базі практики (у навчально-реабілітаційних центрах та центрах громадських організацій для дітей та молоді з функціональними обмеженнями тощо);
- переймають досвід роботи та формують первинні уміння та навички у роботі з дітьми, які потребують відповідної форми допомоги (розвитку, відновлення, корекції);
- беруть участь у розробці низки корекційно-розвивальних занять із дітьми з особливими освітніми потребами за вибором, відповідно до профілю роботи закладу і за нагоди асистують у проведенні занять;
- виготовляють наочні посібники і дидактичні матеріали для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Здобувачі відвідують всі заняття, а керівник практики здійснює відповідний контроль. Відсутність здобувачів вищої освіти у закладі чи установі під час проходження практики можлива тільки з поважних причин. У випадку відсутності здобувачів вищої освіти за місцем проходження практики з неповажних причин їхня оцінка знижується.

На базах практики здобувачі дотримуються встановленого режиму праці. Фотозйомка та ознайомлення з документацією відбувається лише з дозволу педагогів закладу. Здобувачі можуть робити робочі записи.

Письмове оформлення завдань практики здійснюється у час, відведений для самостійної роботи. Частина завдань може виконуватися на практичних заняттях.

Здобувачі здають матеріали практики на останньому практичному занятті. Звіт за результатами проходження практики доповідається на підсумкову занятті.

Оцінювання практики та вимоги до звітної документації.

Впродовж практики здобувачі готують наступні види робіт:

1. Щоденник практики, який повинен бути заповнений відповідно до вимог (Додаток 2).
Критерії оцінювання: використання професійної термінології, конкретний опис видів діяльності, правильність оформлення.
1. Програму корекційно-розвивальних занять логопеда, вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя, практичного психолога закладу загальної середньої освіти (відповідно до бази практики і за дозволом фахівця), зокрема, у роботі з дітьми із порушеннями мовлення (Додаток 3).
Критерії оцінювання: розлогість, деталізованість, коректність формулювань, наявність всіх складових частин програми.
2. Результати спостереження за роботою логопеда, який здійснює обстеження будови і моторики органів мовлення, фонематичної системи, стану фонематичного слуху, обстеження звукового аналізу та синтезу стану фонематичного уявлення й сприймання (Додаток 3).
Критерії оцінювання: конкретність, використання професійної термінології, коректність формулювань.
3. Здійснюють в довільній формі аналіз логопедичних занять (індивідуальних чи групових).
Критерії оцінювання: розлогість, деталізованість, коректність формулювань, наявність всіх складових частин заняття.
4. Готують атрибути та роздаткові матеріали для роботи з дітьми з особливими потребами.
Критерії оцінювання: наявність атрибутів та роздаткових матеріалів, дотримання гігієнічних вимог, естетичний вигляд.
5. Звіт за результатами проходження практики (Додаток 2.1).

Критерії оцінювання завдань:

№	Вид діяльності здобувачів вищої освіти	Термін виконання	Кількість балів
1.	Результати спостереження за роботою фахівця та аналіз занять, асистентська участь у діяльності фахівця	I-III тиждень	30
2.	Розробка корекційно-розвиткових занять з дітьми із порушеннями мовлення, складання мовленнєвих карток дітей із мовленнєвими порушеннями	II-III тиждень	30
3.	Підготовка матеріалів для наочних посібників та дидактичних занять	II-III тиждень	30
4.	Захист звіту за результатами практики під час заліку	згідно розкладу	10
	Всього:		100

Захист практики.

Захист навчальної психолого-педагогічної практики відбувається на останньому практичному занятті. Здобувачі вищої освіти звітують про виконанні всіх поставлених завдань, зауважують на результатах рефлексії щодо вмінь та навичок, які формувалися впродовж практики та які необхідно розвивати в подальшому. Звіт за результатами проходження практики разом із щоденником та матеріалами практики подається керівнику практики у письмовому вигляді.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА

(спеціальність 016 Спеціальна освіта,
освітня програма «Спеціальна освіта (логопедія)»)

Виробнича (педагогічна) практика проводиться для здобувачів вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти освітньої програми «Спеціальна освіта (логопедія)» у шостому семестрі з відривом від академічних занять. Практика триває 6 тижнів (9 кредитів ЄКТС).

Мета практики – набути первинні навички навчально-виховної діяльності на посаді асистента вчителя закладу загальної середньої освіти (асистента вихователя закладу дошкільної освіти) в умовах спеціального та інклюзивного навчання; закріпити навички спостереження за дитиною; сформувати вміння адекватно взаємодіяти з учнями з особливими освітніми потребами, надавати їм допомогу у навчальній діяльності.

Завдання практики:

1. Здійснити спостереження за дітьми з особливими освітніми потребами, які потребують допомоги вчителя (вихователя).
2. Сформувати навички проведення логопедичних вправ.
3. Вдосконалити вміння проводити корекційно-розвивальну роботу у роботі з дітьми з особливими потребами.
4. Консультувати батьків учнів з особливими освітніми потребами щодо особливостей підготовки їхніх дітей до навчальної діяльності.
5. Розробка планів-конспектів занять спільно з учителем для дітей з особливими освітніми потребами.
6. Здійснити самоаналіз проходження практики.

За час проходження практики здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей:

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організувати освітньокорекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їх соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність до розуміння інклюзивних цінностей; застосування знань при здійсненні модифікацій та адаптацій змісту і методів навчання, у процесі проектування освітнього процесу та безпечного інклюзивного середовища.

Програмні результати навчання:

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньокорекційного процесу в різних типах закладів.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

РН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

РН18. Розробляти та демонструвати окремі елементи програми супроводу (педагогічного, медичного, психологічного, соціального) дітей різних нозологічних груп та їх батьків.

РН19. Налагоджувати конструктивні стосунки із колегами в рамках роботи команди психолого-педагогічного супроводу.

Організація практики.

Здобувачі вищої освіти мають можливість обирати базу практики, яка працює за певними напрямками. Зокрема, для спеціалізації «логопедія» необхідно обирати бази практик, де наявні посади логопеда, вчителя-дефектолога, асистента вчителя/вихователя, тобто дошкільні або шкільні заклади освіти, інклюзивно-ресурсні центри, тощо. Здобувачам варто повідомити кафедрального керівника практики про базу практики, аби той перевірів наявність угоди про партнерство та співробітництво й у випадку її відсутності укласти таку, відповідно оформити відношення (Додаток 4). Здобувачі вищої освіти також мають можливість обрати базу практики з-поміж запропонованих керівником практики. Студенти також повинні повідомити про особливості графіка перебування в тому чи іншому закладі керівника практики, який, в свою чергу, може відвідати базу практики з метою перевірки присутності там здобувачів вищої освіти.

Оскільки основна діяльність здобувачів освіти може проводитися з дітьми, які мають специфічні порушення (слуху, мовлення, зору, опорно-рухового апарату, інтелектуального розвитку), це вимагає відповідної поглибленої теоретичної та практичної підготовки,

опанування категоріального апарату, розуміння специфіки та етичних аспектів психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами. З цією метою студенти повинні завчасно отримати консультацію у фахівців, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами та керівника практики.

Під час проходження практики здобувачі:

- заповнюють карти спостереження за трьома дітьми з особливими освітніми потребами, де встановлюють особливості психофізичного розвитку дитини, які проявляються у навчальній діяльності та позанавчальній активності, визначають основні методи та прийоми надання психолого-педагогічної допомоги (наприклад, заповнюють мовленнєві картки);
- розробляють і впроваджують окремі елементи програми психолого-педагогічного супроводу дітей різних нозологічних груп та їхніх батьків (підбір дидактичних ігор і дидактичних вправ, фізкультхвилинок; виготовлення роздаткового матеріалу до занять та ігор);
- здійснюють корекційно-розвиткову роботу з трьома дітьми з особливими освітніми потребами, зокрема у роботі з дітьми, які мають порушення мовлення (вправи на дихання; логопедичні ігри та пальчикову гімнастику; постановку звуків: свистячі, шиплячі, сонорні; вправи артикуляційної гімнастики (динамічні, статичні); вправи невербального спілкування);
- складають висновки за результатами надання психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами: інформація про особливості комунікативної взаємодії з дитиною, зміни у рівні сформованості окремих навичок, складання перспективного плану дій, спрямованих на фізичний та психічний розвиток дитини;
- беруть участь у розробці планів-конспектів занять спільно з учителем для дітей з особливими освітніми потребами;
- розробляють рекомендації батькам дітей з особливими освітніми потребами щодо організації навчальної діяльності вдома, фізичного та психічного розвитку дитини.

Рекомендується розподілити час виконання завдань таким чином:

- перший-другий тижні (3 кредити, 90 год.) – заповнення карти спостереження за трьома дітьми з особливими освітніми потребами;
- третій-четвертий тижні (3 кредити, 90 год.) – розробка та впровадження елементів програми психолого-педагогічного супроводу трьох дітей різних нозологічних груп та їх батьків; здійснення корекційно-розвиткової роботи, готують плани-конспекти навчальних занять;
- п'ятий-шостий тижні (3 кредити, 90 год.) – підготовка висновків за результатами надання педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами; розробка рекомендацій батькам дітей з особливими освітніми потребами.

У закладах, що є базою практики, здобувачі дотримуються встановленого режиму праці. Фотозйомка та ознайомлення з документацією відбувається лише з дозволу адміністрації. Здобувачі можуть робити робочі записи (поточний контроль). Письмове оформлення завдань практики здійснюється у час, який відведений для самостійної роботи здобувача. Здобувачі здають матеріали практики та звіт впродовж тижня після її завершення (підсумковий контроль).

Оцінювання практики та вимоги до звітної документації.

Впродовж практики здобувачі готують наступні види робіт:

1. Щоденник практики, який повинен бути заповнений відповідно до вимог (Додаток 4.1).

Критерії оцінювання: використання професійної термінології, конкретний опис видів діяльності, правильність оформлення.

2. Заповнені карти спостереження за дітьми з особливими освітніми потребами (Додаток 3).
Критерії оцінювання: конкретність, коректність формулювань, використання професійної термінології
3. Індивідуальні програми психолого-педагогічного супроводу трьох дітей з особливими освітніми потребами; заповнені мовленнєві картки.
Критерії оцінювання: послідовність планування, розлогість, деталізованість, коректність формулювань, наявність всіх складових частин програми.
4. Програми корекційно-розвиткових занять з дітьми з особливими освітніми потребами (Додаток 3).
Критерії оцінювання: розлогість, деталізованість, коректність формулювань, наявність всіх складових частин програми.
5. Плани-конспекти трьох занять з дітьми з особливими освітніми потребами.
Критерії оцінювання: використання професійної термінології, ґрунтовне ознайомлення з наявним порушенням, послідовність, чіткість
6. Висновки за результатами надання педагогічної допомоги трьом дітям з особливими освітніми потребами.
Критерії оцінювання: змістовний аналіз характеру наданої допомоги та доцільності впровадження окремих видів взаємодії, визначення знань, умінь та навичок, які необхідно в собі розвинути для планування подальшої роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
7. Рекомендації батькам трьох дітей з особливими освітніми потребами.
Критерії оцінювання: чіткість, лаконічність, доцільність, змістовність.
8. Звіт за результатами проходження практики (Додаток 4.2).
Критерії оцінювання: повнота і змістовність звіту; зазначення всіх видів роботи, які студент виконував під час практики; короткий аналіз тих видів діяльності, які викликали найбільші труднощі, встановлення їхніх причин; формулювання рекомендацій та зауважень щодо організації та проведення ознайомлення практики.

Критерії оцінювання завдань

№	Вид діяльності здобувачів вищої освіти	Термін виконання	Кількість балів
1.	Заповнення карт спостереження за дітьми та мовленнєвих карток	I тиждень	10
2.	Складання і впровадження програм психолого-педагогічного супроводу дітей	II-III- тижні	20
3.	Проведення корекційно-розвиткових занять	IV -VI тижні	30
4.	Складання планів-конспектів занять	IV -VI тижні	20
5.	Своєчасність подачі звітної документації	тиждень після закінчення практики	10
6.	Захист практики	згідно розкладу	10
	Всього:		100

Захист практики.

Захист виробничої (педагогічної) практики відбувається згідно з розкладом. Здобувачі вищої освіти презентують базу практики, де виконували завдання, фотоматеріали, рефлексують щодо розвитку власних умінь та навичок, визначають компетентності, які необхідно формувати, і визначають шляхи власного професійного розвитку. Керівники практики оцінюють ступінь глибини рефлексії, ґрунтовність виконаних завдань, якість представлених видів робіт.

ВИРОБНИЧА ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА (спеціальність 016 Спеціальна освіта, освітня програма «Спеціальна освіта (логопедія)»)

Виробнича психолого-педагогічна практика проводиться для здобувачів вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти освітньої програми «Спеціальна освіта (логопедія)» у сьомому семестрі з відривом від академічних занять. Практика триває 8 тижнів (12 кредитів ЄКТС).

Мета практики – сформувані навички психолого-педагогічного дослідження дітей з особливими освітніми потребами, розвивати вміння здійснювати корекційно-розвивальну роботу, надавати допомогу під час навчальної діяльності.

Завдання практики:

1. Провести дослідження психічного розвитку дітей з особливими освітніми потребами.
2. Здійснювати корекційно-розвивальну та супровідну педагогічну діяльність з дітьми з особливими освітніми потребами.
3. Консультувати батьків учнів з особливими освітніми потребами щодо особливостей фізичного та психічного розвитку дітей.
4. Здійснити самоаналіз проходження практики.

За час проходження практики здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК10. Здатність працювати в команді.

СК 2. Здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань.

СК 3. Здатність застосовувати методи, прийоми, форми, засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання, відповідно до нозологічних характеристик дитини.

СК 4. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах тощо.

СК 5. Здатність дотримуватись основних правил організації навчального, корекційного, навчально-реабілітаційного процесів.

СК 6. Здатність організовувати власну корекційно-педагогічну діяльність, самостійно контролювати її результативність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних корекційно-педагогічних технологій.

СК 10. Здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання вад психофізичного розвитку дітей з психофізичними порушеннями (залежно від нозології) у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності.

СК 11. Здатність володіти засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, мовлення, сенсорних порушень, порушень опорно-рухових функцій, емоційно-вольової сфери в процесі виховання дітей.

СК 12. Здатність організовувати інклюзивний розвивальний простір, налагоджувати ефективну взаємодію із родиною та педагогічним оточенням дитини із порушеннями психофізичного та (або) інтелектуального розвитку.

Програмні результати навчання:

ПР 1. Знати сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПР 5. Організовувати і проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку.

ПР 8. Застосовувати методи та прийоми організації індивідуальної та групової роботи у наавчальній та позанавчальній діяльності дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

ПР 9. Підбирати методи та прийоми педагогічного супроводу дітей з особливостями психофізичного розвитку в ролі асистента вчителя інклюзивного класу.

ПР 10. Використовувати сучасні технічні засоби навчання і виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку відповідно до нозології, спеціальну апаратуру, комп'ютерні програми та ін.

ПР 14. Володіти культурою спілкування, його формами, способами, вербальними і невербальними засобами.

Організація практики.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно обирати базу практики або ж спрямовуються до закладів освіти, в т.ч. спеціальних (дошкільних, шкільних), ПРЦ, де мають можливість опанувати професійну діяльність асистента логопеда, педагога (вихователя, вчителя), вчителя-дефектолога. Здобувачам слід поставити до відома кафедрального керівника практики про базу практики, аби той перевіряв наявність угоди про партнерство та співробітництво й у випадку її відсутності укласти таку, відповідно оформити відношення (Додаток 5). Здобувачі повинні повідомити про особливості графіка перебування в тому чи іншому закладі керівника практики, який, в свою чергу, може відвідати базу практики з метою перевірки присутності там здобувачів вищої освіти.

Оскільки основна діяльність здобувачів освіти може проводитися з дітьми, які мають специфічні порушення (слуху, мовлення, зору, опорно-рухового апарату, інтелектуального розвитку), то це вимагає відповідної поглибленої теоретичної та практичної підготовки, опанування категоріального апарату, розуміння специфіки та етичних аспектів психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами. З цією метою студенти повинні завчасно отримати консультацію у фахівців, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами та керівника практики. Враховуючи те, що завдання виробничої психолого-педагогічної практики можуть бути орієнтовані та апробовані в межах написання кваліфікаційної роботи, здобувачі вищої освіти мають право консультуватися також із науковими керівниками.

Під час проходження практики здобувачі вищої освіти:

- проводять індивідуальні дослідження фізичного та психічного розвитку чотирьох дітей з особливими освітніми потребами, заповнюють карти спостереження за дітьми з особливими освітніми потребами, де встановлюють особливості психофізичного розвитку дитини, які проявляються у навчальній діяльності та позанавчальній активності, визначають основні методи та прийоми надання психолого-педагогічної допомоги (наприклад, заповнюють мовленнєві картки);
- розробляють та апробують програми корекційно-розвивальної роботи з чотирма дітьми з особливими освітніми потребами (підбір дидактичних ігор і дидактичних вправ, фізкультхвилинок; виготовлення роздаткового матеріалу до занять та ігор);
- розробляють діагностичний, стимульний, корекційний матеріал для проведення і діагностики занять;
- готують рекомендацій та проводять консультацію батькам дітей з особливими освітніми потребами щодо покращення фізичного та психічного розвитку дитини, особливості організації навчання та розвитку вдома (виконання домашніх завдань);

- здійснюють просвітницьку роботу серед педколективу з питань спеціальної та інклюзивної освіти;
- здійснюють самоаналіз проходження практики: рефлексія досвіду проходження практики та складання програми саморозвитку.

Рекомендується розподілити час виконання завдань таким чином:

- перший – другий тиждень (3 кредити, 90 год.) – проведення індивідуальних досліджень фізичного та психічного розвитку чотирьох дітей з особливими освітніми потребами; заповнення карти спостереження за дітьми з особливими освітніми потребами;
- третій-шостий тижні (6 кредити, 90 год.) – розробка та впровадження елементів програми психолого-педагогічного супроводу дітей різних нозологічних груп та їх батьків; здійснення корекційно-розвиткової роботи;
- сьомий тиждень – (1,5 кредити, 45 год.) – підготовка висновків за результатами надання педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами; розробка рекомендацій та консультування батьків дітей з особливими освітніми потребами;
- восьмий тиждень (1,5 кредити, 45 год.) – проведення просвітницької роботи серед педколективу з питань спеціальної та інклюзивної освіти.

У закладах, що є базою практики, здобувачі дотримуються встановленого режиму праці. Фотозйомка та ознайомлення з документацією відбувається лише з дозволу адміністрації. Здобувачі можуть робити робочі записи (поточний контроль). Письмове оформлення завдань практики здійснюється у час, який відведений для самостійної роботи здобувача. Здобувачі здають матеріали практики та звіт впродовж тижня після її завершення (підсумковий контроль).

Оцінювання практики та вимоги до звітної документації.

Впродовж практики здобувачі готують наступні види робіт:

2. Щоденник практики, який повинен бути заповнений відповідно до вимог (Додаток 5.1).
Критерії оцінювання: використання професійної термінології, конкретний опис видів діяльності, правильність оформлення.
3. Заповнені карти спостереження та діагностики чотирьох дітей з особливими освітніми потребами (Додаток 3).
Критерії оцінювання: конкретність, коректність формулювань, використання професійної термінології
4. Програми корекційно-розвиткових занять з чотирма дітьми з особливими освітніми потребами. (Додаток 3).
Критерії оцінювання: розлогість, деталізованість, коректність формулювань, наявність всіх складових частин програми.
5. Рекомендації батькам дітей з особливими освітніми потребами щодо покращення фізичного та психічного розвитку дитини, особливості організації навчання та розвитку вдома (виконання домашніх завдань)
Критерії оцінювання: чіткість, лаконічність, доцільність, змістовність, у вигляді буклетів.
6. Висновки за результатами надання педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами.
Критерії оцінювання: змістовний аналіз характеру наданої допомоги та доцільності впровадження окремих видів взаємодії, визначення знань, умінь та навичок, які необхідно в собі розвинути для планування подальшої роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

7. План та звіт про проведення просвітницької роботи серед педколективу з питань спеціальної та інклюзивної освіти.
Критерії оцінювання: глибина та розлогість матеріалу, фото, дописи у соціальних мережах.

8. Звіт за результатами проходження практики (Додаток 5.2).

Критерії оцінювання: Звіт студента про проходження практики складається на основі записів у щоденнику. У звіті повинна бути конкретно описана робота, що особисто виконана студентом, в якому підсумовується загальна кількість здійснених спостережень, консультацій, проведених занять тощо. Частиною підсумкового звіту є опис практичних навичок і вмінь, яких набули студенти під час практики, опис видів практичної роботи, можуть наводитись методи діагностичної та корекційної роботи з дітьми та результати цієї роботи.

Всі матеріали виробничої психолого-педагогічної практики оформляються в загальну папку. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку, на якій зазначаються прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група; прізвища керівників від університету та бази практики; вид практики; термін проходження; назва бази практики.

Критерії оцінювання завдань:

№	Вид діяльності здобувача вищої освіти	Термін виконання	Кількість балів
1.	Виконання індивідуальних завдань	I-II тижні	25
2.	Виконання корекційних, просвітницьких та методичних завдань практики	III-VIII тижні	25
3.	Оформлення звітної документації	VIII тиждень	20
4.	Своєчасність подачі звітної документації	VIII тиждень	5
5.	Захист практики	згідно розкладу	25
	Всього:		100

Захист практики.

Захист виробничої психолого-педагогічної практики відбувається відповідно до розкладу. Здобувачі вищої освіти презентують базу практики, де виконували завдання, фотоматеріали, рефлексують щодо розвитку власних умінь та навичок, визначають компетентності, які необхідно формувати, і визначають шляхи власного професійного розвитку. Керівники практики оцінюють ступінь глибини рефлексії, ґрунтовність виконаних завдань, якість представлених видів робіт.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ З ОСНОВАМИ ЛОГОПЕДІЇ

**(спеціальність 016 Спеціальна освіта,
освітня програма «Спеціальна освіта (логопедія)»)**

Виробнича практика зі спеціальної освіти з основами логопедії проводиться для здобувачів вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти освітньої програми «Спеціальна освіта (логопедія)» у восьмому семестрі з відривом від академічних занять. Практика триває 10 тижнів (15 кредитів ЄКТС).

Мета практики – поглибити логопедичні та психолого-педагогічні знання, формувати практичні вміння і навички використання отриманих знань для корекції порушень мовлення, ознайомитися з видами та способами діяльності асистента учителя-логопеда, учителя дефектолога, асистента вчителя, закріплення практичних навичок проведення індивідуальної та групової роботи, спрямованої на вивчення і дослідження мовленнєвого розвитку дітей, визначення їхніх особливостей через проведення діагностичних досліджень, формувати навички підготовки, розроблення і проведення різноманітних навчально-розвивальних та корекційних занять з дітьми різного віку, які мають порушення мовленнєвого розвитку.

Завдання практики:

1. Здійснити педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами.
2. Організувати і провести навчальну та корекційно-розвивальну роботу з дітьми з особливими потребами.
3. Консультувати батьків дітей з особливими освітніми потребами щодо організації навчальної діяльності вдома та фізичного і психічного розвитку їхніх дітей.
4. Формувати практичні вміння та навички з обстеження стану мовлення дітей із тяжкими порушеннями мовлення.
5. Удосконалити діагностичні вміння і навички, необхідні для всебічного вивчення дітей із мовленнєвими порушеннями, провести корекційну логопедичну роботу з ними.
6. Сприяти формуванню практичних умінь щодо організації і методики проведення освітньої роботи з дітьми.

За час проходження практики здобувач вищої освіти має набути таких компетентностей:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК10. Здатність працювати в команді.

СК 2. Здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань.

СК 3. Здатність застосовувати методи, прийоми, форми, засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання, відповідно до нозологічних характеристик дитини.

СК 4. Здатність здійснювати освітньо-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах тощо.

СК 5. Здатність дотримуватись основних правил організації навчального, корекційного, навчально-реабілітаційного процесів.

СК 6. Здатність організовувати власну корекційно-педагогічну діяльність, самостійно контролювати її результативність, удосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних корекційно-педагогічних технологій.

СК 10. Здатність виконувати корекційну навчально-виховну роботу з профілактики, подолання вад психофізичного розвитку дітей з психофізичними порушеннями (залежно від нозології) у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності.

СК 11. Здатність володіти засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, мовлення, сенсорних порушень, порушень опорно-рухових функцій, емоційно-вольової сфери в процесі виховання дітей.

СК 12. Здатність організувати інклюзивний розвивальний простір, налагоджувати ефективну взаємодію із родиною та педагогічним оточенням дитини із порушеннями психофізичного та (або) інтелектуального розвитку.

Програмні результати навчання:

ПР 1. Знати сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПР 13. Дотримуватися у своїй діяльності сучасних принципів толерантності, діалогу і співробітництва.

ПР 14. Володіти культурою спілкування, його формами, способами, вербальними і невербальними засобами.

ПР 16. Формулювати мету, завдання діяльності у конкретній ситуації, володіти навичками збору первинного матеріалу, підбирати методи та техніки психолого-педагогічного впливу.

Організація практики.

Здобувачі вищої освіти мають можливість обирати базу практики або ж спрямовуються до закладів освіти, в т.ч. спеціальних (дошкільних, шкільних), ІРЦ, де можуть опанувати професійну діяльність асистента логопеда, педагога (вихователя, вчителя), вчителя-дефектолога. Здобувачам слід поставити до відома кафедрального керівника практики про базу практики, аби той перевіряв наявність угоди про партнерство та співробітництво й у випадку її відсутності укласти таку, відповідно оформити відношення (Додаток б). Здобувачі повинні повідомити про особливості графіка перебування в тому чи іншому закладі керівника практики, який, в свою чергу, може відвідати базу практики з метою перевірки присутності там здобувачів вищої освіти.

Оскільки основна діяльність здобувачів освіти може проводитися з дітьми, які мають специфічні порушення (слуху, мовлення, зору, опорно-рухового апарату, інтелектуального розвитку), то це вимагає відповідної поглибленої теоретичної та практичної підготовки, опанування категоріального апарату, розуміння специфіки та етичних аспектів психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими потребами. З цією метою здобувачі повинні завчасно отримати консультацію у фахівців, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами та керівника практики. Враховуючи те, що завдання виробничої психолого-педагогічної практики можуть бути орієнтовані та апробовані в межах написання кваліфікаційної роботи, здобувачі вищої освіти мають право консультуватися також із науковими керівниками.

Під час проходження практики здобувачі вищої освіти:

- проводять індивідуальні дослідження мовленнєвого розвитку чотирьох дітей з особливими освітніми потребами; заповнюють карти спостереження за чотирма дітьми з особливими освітніми потребами, де встановлюють особливості психофізичного розвитку дитини, які проявляються у навчальній діяльності та позанавчальній активності, визначають основні методи та прийоми надання логопедичної допомоги (наприклад, заповнюють мовленнєві картки);
- розробляють та проводять із чотирма дітьми індивідуальні логопедичні заняття із постановки, автоматизації, диференціації свистячих звуків;

- розробляють та проводять із чотирма дітьми індивідуальні логопедичні заняття із постановки, автоматизація, диференціація шиплячих звуків;
- розробляють та проводять із чотирма дітьми індивідуальні логопедичні заняття із постановки, автоматизація, диференціація сонорних звуків (Л, Р);
- розробляють та проводять чотири фронтальних заняття (з формування елементарних математичних уявлень, з ліплення/малювання, з розвитку мовлення, знайомство з навколишнім світом);
- розробляють діагностичний, стимульний, корекційний матеріал для проведення занять;
- готують рекомендацій і проводять консультацію батькам дітей з особливими освітніми потребами щодо покращення фізичного, психічного та мовленнєвого розвитку дитини, особливості організації навчання та розвитку вдома (виконання домашніх завдань);
- проводять виховний захід для дітей з ООП;
- здійснюють самоаналіз проходження практики: рефлексія досвіду проходження практики та складання програми саморозвитку.

Рекомендується розподілити час виконання завдань таким чином:

- перший-третій тижні (4,5 кредити, 135 год.) – знайомство із завданням і змістом освітньої роботи ЗДО, ЗЗСО чи ІРЦ, вивчення умов діяльності ЗДО, ЗЗСО чи ІРЦ для дітей із порушеннями мовлення; ознайомлення з оформленням дидактичного матеріалу і обладнанням кабінетів; аналіз розпорядку дня, ознайомлення з перспективним і щоденним плануванням фронтальних та індивідуальних занять. Знайомство з організацією логопедичної роботи: ознайомлення з особливостями організації корекційно-розвиткової роботи та веденням документації. Спостереження і аналіз фронтального та індивідуальних занять логопеда. Знайомство із дітьми, вивчення їх особових справ, результатів психолого-педагогічного і логопедичного обстеження. Обговорення і узгодження індивідуального плану проведення обстеження дітей та графіків відкритих занять на період виробничої практики. Вивчення необхідної спеціальної навчальної і науково-методичної літератури. Комплексне вивчення дитячого контингенту групи: спостереження за дітьми в педагогічному процесі; вибір чотирьох дітей для проведення психолого-педагогічного і логопедичного обстеження. Проведення індивідуальних досліджень фізичного, психічного та мовленнєвого розвитку чотирьох дітей з особливими освітніми потребами; заповнення карти спостереження за дітьми з особливими освітніми потребами;
- четвертий-дев'ятий тижні (9 кредитів, 270 год.) – розробка та проведення індивідуальних логопедичних занять із постановки, автоматизація, диференціація свистячих звуків, шиплячих звуків, сонорних звуків (Л, Р); проводять чотири фронтальних заняття (з формування елементарних математичних уявлень, з ліплення/малювання, з розвитку мовлення, знайомство з навколишнім світом).
- десятий тиждень (1,5 кредити, 45 год.) – підготовка висновків за результатами надання педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами; розробка рекомендацій та консультування батьків дітей з особливими освітніми потребами; проведення виховного заходу.

У закладах, що є базою практики, здобувачі дотримуються встановленого режиму праці. Фотозйомка та ознайомлення з документацією відбувається лише з дозволу адміністрації. Здобувачі можуть робити робочі записи (поточний контроль). Письмове оформлення завдань практики здійснюється у час, який відведений для самостійної роботи здобувача. Здобувачі здають матеріали практики та звіт впродовж тижня після її завершення (підсумковий контроль).

Оцінювання практики та вимоги до звітної документації.

Впродовж практики здобувачі готують наступні види робіт:

1. Щоденник практики, який повинен бути заповнений відповідно до вимог (Додаток б.1).
Критерії оцінювання: використання професійної термінології, конкретний опис видів діяльності, правильність оформлення.
2. Заповнені карти спостереження та діагностики чотирьох дітей з особливими освітніми потребами (Додаток 3).
Критерії оцінювання: конкретність, коректність формулювань, використання професійної термінології
3. Програми логопедичних індивідуальних занять з чотирма дітьми із постановки, автоматизація, диференціація свистячих звуків, шиплячих звуків, сонорних звуків (Л, Р) (Додаток 3).
Критерії оцінювання: розлогість, деталізованість, коректність формулювань, наявність всіх складових частин програми.
4. Конспекти чотирьох фронтальних занять (з формування елементарних математичних уявлень, з ліплення/малювання, з розвитку мовлення, знайомство з навколишнім світом).
Критерії оцінювання: деталізованість, відповідність, застосування дидактичних матеріалів
5. Розгорнутий план виховного заходу.
Критерії оцінювання: лаконічність, доцільність, змістовність
6. Рекомендації батькам дітей з особливими освітніми потребами щодо покращення фізичного та психічного розвитку дитини, особливості організації навчання та розвитку вдома (виконання домашніх завдань)
7. *Критерії оцінювання:* чіткість, відповідність, доцільність, змістовність, у вигляді буклетів.
8. Висновки за результатами надання логопедичної та психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами.
Критерії оцінювання: змістовний аналіз характеру наданої допомоги та доцільності впровадження окремих видів взаємодії, визначення знань, умінь та навичок, які необхідно в собі розвинути для планування подальшої роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
9. Звіт за результатами проходження практики (Додаток б.2).
Критерії оцінювання: Звіт студента про проходження виробничої практики зі спеціальної освіти з основами логопедії складається на основі записів у щоденнику. У звіті повинна бути конкретно описана робота, що особисто виконана студентом, в якому підсумовується загальна кількість здійснених спостережень, консультацій, проведених занять тощо. Частиною підсумкового звіту є опис практичних навичок і вмінь, яких набули студенти під час практики, опис видів практичної роботи, можуть наводитись методи діагностичної та корекційної роботи з дітьми та результати цієї роботи.

Всі матеріали виробничої практики зі спеціальної освіти з основами логопедії оформляються в загальну папку. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку, на якій зазначаються прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група; прізвища керівників від університету та бази практики; вид практики; термін проходження; назва бази практики.

Критерії оцінювання завдань:

№	Вид діяльності здобувачів вищої освіти	Термін виконання	Кількість балів
1.	Висновки індивідуальних досліджень мовленнєвої діяльності дітей	I-II тиждень	20
2.	Складання корекційно-розвивальної програми, її апробація	III-IX тиждень	50
3.	Розробка рекомендації батькам дітей, які потребують допомоги логопеда	VII-X тиждень	10
4.	Проведення виховного заходу	VII тиждень	10
5.	Самоаналіз проходження практики	X тиждень	10
	Всього:		100

Захист практики.

Захист виробничої практики зі спеціальної освіти з основами логопедії відбувається відповідно до розкладу. Здобувачі вищої освіти презентують базу практики, де виконували завдання, фотоматеріали, рефлексують щодо розвитку власних умінь та навичок, визначають компетентності, які необхідно формувати, і визначають шляхи власного професійного розвитку. Керівники практики оцінюють ступінь глибини рефлексії, ґрунтовність виконаних завдань, якість представлених видів робіт.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО НАВЧАЛЬНИХ ТА ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК

Базова література:

1. Брушневська І. М., Цимбалюк О. Л. Корекційно-педагогічні проекти в роботі з дітьми з особливими потребами. *Логопед.* 2015. № 8. С. 34–40.
2. Волошина О. Підготовка майбутніх учителів до навчально-виховної роботи в умовах інклюзивного середовища. *Особлива дитина: навчання і виховання.* Київ : Пед. преса, 2017. № 1. С. 31–39.
3. Давидюк М. Використання потенціалу дитячої субкультури для створення інклюзивного освітнього простору. *Особлива дитина: навчання і виховання.* Київ : Пед. преса, 2017. № 1. С. 40–47.
4. Колупасва А. Спеціальна освіта в Україні та модернізація освітньої галузі. *Особлива дитина: навчання і виховання.* Київ : Пед. преса, 2014. № 3. С. 7–12.
5. Кудряченко О. С. Логопедичні картки як засіб корекції порушень структури мовлення. *Логопед.* 2017. № 5. С. 7–11.
6. Ленів З. Підготовка кадрів для створення оптимальних умов дітям із порушеннями психофізичного розвитку в інклюзивному середовищі. *Особлива дитина: навчання і виховання.* Київ : Пед. преса, 2014. № 3. С. 13–19.
7. Литовченко С. Навчально-реабілітаційний центр як сучасна форма організації освіти дітей з порушенням слуху. *Особлива дитина: навчання і виховання.* Київ : Пед. преса, 2017. № 1. С. 78–85.
8. Омельченко І. Концептуально-методичні підходи до розвитку мовленнєвої діяльності та спілкування у підлітків та юнаків із затримкою психічного розвитку. *Особлива дитина: навчання і виховання.* Київ : Пед. преса, 2017. № 1. С. 48–59.
9. Основи інклюзивної освіти / за заг. ред. Колупасової А.А. Київ : А. С. К., 2012. 307 с.
10. Пащенко О. В., Гриценко І. А., Софій Н. З. Інклюзивна освіта в умовах професійно-технічного навчального закладу: навч.-метод. посіб. Київ : Арт Економі, 2012. 183 с.
11. Сак Т. Організація навчання школярів із затримкою психічного розвитку різних психолого-педагогічних типів. *Особлива дитина: навчання і виховання.* Київ : Пед. преса, 2017. № 1. С. 13–20.
12. Синьов В. М. Психокорекційна педагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. Частина 1. Загальні основи корекційно-психопедагогіки (олігофренопедагогіки). Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 238 с.
13. Синьов В. М. Психокорекційна педагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. Частина 2. Навчання і виховання дітей. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 222 с.
14. Чеботарьова О., Гладченко І. Багатоаспектність корекційно-розвивальної роботи в освітніх закладах для дітей із порушенням опорно-рухового апарату. *Особлива дитина: навчання і виховання.* Київ : Пед. преса, 2017. № 1. С. 21–30.
15. Children with Special Educational Needs. Information Booklet for Parents. National Council for Special Education, 2014. 65 p. URL: <https://www.twirpx.com/file/2454963/>
16. Lani F. (ed.). The SAGE Handbook of Special Education. Sage Publications, 2013. 898 p. URL: <https://www.twirpx.com/file/3413274/>
17. Terry O. Assessing Learners With Special Needs. An Applied Approach / 7th edition. Pearson Education, Inc, 2012. 481 p. URL: <https://www.twirpx.com/file/1627161/>

Допоміжна література

1. Бартенева Л. І. Структура програми корекційно-розвивального навчання старших дошкільників із ФФНМ. Український логопедичний вісник. Збірник наукових праць. Київ : Актуальна освіта, 2010. Вип. 1. С. 11–15.

2. Дефектологічний словник : навчальний посібник / за редакцією В. І. Бондаря, В. М. Синьова. Київ : «МП Леся», 2011. 528 с.
3. Колупасва А. А., Савчук Л. О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : наук.-метод. посіб. Київ : Атопол, 2011. 272 с.
4. Логопедична робота при дислалії [Текст] : метод. рек. для студ. спец. "Дефектологія. Логопедія" / підгот. М. К. Шеремет. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. 47 с.
5. Мозолюк-Коновалова О. Формування основ образотворчої діяльності у дошкільників із синдромом Дауна засобами нетрадиційних технік зображення. *Особлива дитина: навчання і виховання*. Київ : Пед. преса, 2014. № 3. С. 90–97.
6. Федорович Л. О. Логопедичний альбом : навч. посібник для студ. вищих закл. освіти, які навч. за спец. "Дефектологія. Логопедія", вихователів, учителів, логопедів шкіл і дитячих садків та батьків. Полтава : [б. в.], 2001. 186 с.
7. Чіркiна Н. І. Використання біоенергопластики в системі логокорекційної роботи. *Логопед.* 2016. № 5. С. 7–8.
8. Шеремет М. К. Логопедична робота при дислалії: матеріали до вивчення курсу «Логопедія». Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. 47 с.
9. Шнайдер В. І. Інклюзивна освіта: теоретико-методологічні, організаційні засади впровадження : [навч.-метод. посіб.]. Хмельницький : ОППО, 2010. 176 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка. URL: <http://library.zu.edu.ua/>
2. Засенко В. В. Спеціальна освіта: стан і пріоритети розвитку. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/711122/1.pdf>.
3. Інклюзивне навчання. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/554>
5. Освітні програми для здобувачів спеціальності 016 Спеціальна освіта. URL: <https://eportfolio.zu.edu.ua/op/40/bachelor/>
6. Положення про практику здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка. URL: https://zu.edu.ua/offic/pro_praktyku.pdf
7. Програми з корекційно-розвиткової роботи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення URL: <https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/korektsiyni-programi/korektsiyno-rozvitkovi-zanyattya-dlya-ditey-z-tyazhkimi-porushennyami-movlennya/>
8. Рубанова Тетяна. Документація учителя-логопеда. Планування корекційно-розвиткових занять. Інклюзивна форма навчання. URL: <https://vseosvita.ua/library/dokumentacia-ucitela-logopeda-planuvanna-korekcijno-rozvitkovih-zanat-inkluzivna-forma-navcanna-250329.html>

ДОДАТКИ

Додаток 1

АЛГОРИТМ ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО ЗАВДАННЯ

(О.Л. Музика, І.С. Загурська, В.В. Горбунова, Т.М. Майстренко)¹

Порядок дій	Критерії оцінювання та спосіб презентації												
II. ПЛАНОВО-ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП													
<p>2.1. Аналіз власного досвіду виконання подібних завдань при вивченні навчальних дисциплін та проходженні практик</p>	<p>Повнота переліку навчальних дисциплін, модулів та тем, завдань практик, де виконувалися аналогічні або близькі за змістом завдання.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-bottom: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Дисципліна</th> <th style="width: 25%;">Модуль</th> <th style="width: 25%;">Тема</th> <th style="width: 25%;">Зміст питань</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;">Назва практики</th> <th style="width: 40%;">Зміст завдань</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Дисципліна	Модуль	Тема	Зміст питань					Назва практики	Зміст завдань		
Дисципліна	Модуль	Тема	Зміст питань										
Назва практики	Зміст завдань												
<p>2.2. Підбір і аналіз літератури та формулювання припущень про причини виникнення проблеми</p>	<p>Наявність всіх видів джерел (довідкова література, монографії, вузькоспеціалізовані статті). Використання електронних каталогів, Internet-ресурсів. Правильність бібліографічного опису. Зазначення основних тез, ідей з конкретних книг чи статей, що дозволяють глибше зрозуміти проблему. Обґрунтованість припущень щодо причин проблеми.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-bottom: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;">Бібліографічний опис джерела</th> <th style="width: 40%;">Основні ідеї та тези, що стосуються проблеми</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Опис припущень щодо причин виникнення проблеми. Пам'ятайте, що посилання виключно на підручники та конспекти лекцій свідчить про низький фаховий рівень психолога.</i></p>	Бібліографічний опис джерела	Основні ідеї та тези, що стосуються проблеми										
Бібліографічний опис джерела	Основні ідеї та тези, що стосуються проблеми												
<p>2.3. Консультація з фахівцями (в першу чергу це спеціалісти з окремих дотичних до психології галузей (соціологія, психіатрія, педіатрія, дефектологія, правознавство тощо), а також психологи – визнані авторитети в окремих аспектах вашої проблеми)</p>	<p>Аргументоване обґрунтування потреби у консультації фахівця. Визначення фахівців, до яких можна звернутися за консультацією. Повнота переліку та правильність питань для консультації.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-bottom: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 25%;">Фахівець</th> <th style="width: 45%;">Обґрунтування необхідності консультації</th> <th style="width: 30%;">Перелік питань</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Пам'ятайте, що з учителями, шкільними психологами, працівниками установ та іншими поінформованими особами ви можете просто радитися або уточнювати окремі аспекти проблеми. Консультуватися можна лише з тими, чії професійні знання глибші за ваші.</i></p>	Фахівець	Обґрунтування необхідності консультації	Перелік питань									
Фахівець	Обґрунтування необхідності консультації	Перелік питань											

¹ Професійно-орієнтовані завдання з психології: навчальний посібник / За ред. О.Л. Музики. Навчальний посібник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – 566 с.
При користуванні алгоритмом здобувачі вищої освіти повинні робити поправку на спеціальність 016 Спеціальна освіта.

<p>2.4. Складання розгорнутого плану виконання завдання, підбір методів та аналіз ресурсів</p>	<p>Повнота плану, наявність всіх необхідних етапів. Відповідність методів задачам, що стоять перед психологом на кожному з етапів. Перелік необхідних матеріалів.</p> <table border="1" data-bbox="647 300 1445 412"> <thead> <tr> <th data-bbox="647 300 911 376"><i>Етап роботи</i></th> <th data-bbox="911 300 1174 376"><i>Методи та процедури</i></th> <th data-bbox="1174 300 1445 376"><i>Необхідні ресурси</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="647 376 911 412"></td> <td data-bbox="911 376 1174 412"></td> <td data-bbox="1174 376 1445 412"></td> </tr> </tbody> </table>	<i>Етап роботи</i>	<i>Методи та процедури</i>	<i>Необхідні ресурси</i>			
<i>Етап роботи</i>	<i>Методи та процедури</i>	<i>Необхідні ресурси</i>					
<p>2.5. Передбачення проблемних моментів (нерозуміння клієнтом причин проблеми, орієнтація клієнта на швидкий результат, перекладання на психолога відповідальності за вирішення проблеми, провокативна поведінка клієнта (провокація агресії, подвійних стосунків, порушення закону тощо), інші проблемні моменти)</p>	<p>Відповідність виділених проблемних моментів специфіці завдання. Глибина аналізу можливих причин проблемних ситуацій. Продуманість варіантів уникнення проблемних моментів.</p> <table border="1" data-bbox="647 600 1445 712"> <thead> <tr> <th data-bbox="647 600 911 676"><i>Проблемні моменти</i></th> <th data-bbox="911 600 1174 676"><i>Причини виникнення</i></th> <th data-bbox="1174 600 1445 676"><i>Шляхи уникнення</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="647 676 911 712"></td> <td data-bbox="911 676 1174 712"></td> <td data-bbox="1174 676 1445 712"></td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Пам'ятайте, що відсутність літератури (те, що ви її не знайшли) чи брак часу (те, що ви не змогли його спланувати) не є проблемними моментами, які стосуються ПОЗ. Професійне життя завжди багатше за навчання, а тому фраза на зразок «ми такого не вчили» також є проблемним моментом, який ПОЗ не стосується.</i></p>	<i>Проблемні моменти</i>	<i>Причини виникнення</i>	<i>Шляхи уникнення</i>			
<i>Проблемні моменти</i>	<i>Причини виникнення</i>	<i>Шляхи уникнення</i>					
<p>2.6. Підготовка матеріалів, необхідних для виконання завдання (структура первинного інтерв'ю, бланки методик, стимульний матеріал, корекційна програма, програма тренінгу, робочі альбоми для ведучого та учасників, інші матеріали)</p>	<p>Повнота та якість матеріалів, їх відповідність задачам, що стоять перед психологом. <i>Представлення матеріалів.</i></p>						

V. ЕТАП САМОАНАЛІЗУ, ГРУПОВОЇ РЕФЛЕКСІЇ ТА САМОРОЗВИТКУ

Підсумкова рефлексія позитивних моментів (подумайте та напишіть, що саме вдалося зробити, чого досягти, від чого отримати професійне задоволення)

Програма саморозвитку (позначте (обведіть кружечком) ті дії, операції, які б ви хотіли удосконалити, та особистісні якості, які б ви хотіли розвинути; виберіть та максимально конкретизуйте три з них і побудуйте програму саморозвитку з термінами та критеріями самоконтролю).

Складові навчально-професійних умінь та професійно важливі якості, які потрібно було би розвинути	У чому полягали труднощі	План заходів для саморозвитку	Терміни	Критерії самоконтролю

**БЛАНК ЗВІТУ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ВСТУПУ ДО
СПЕЦІАЛЬНОСТІ З ОСНОВАМИ ДЕОНТОЛОГІЇ**

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Соціально-психологічний факультет
Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

ЗВІТ

за результатами проходження навчальної практики з вступу до спеціальності з
основами деонтології
здобувачки __ групи
денної (заочної) форми навчання
соціально-психологічного факультету
Житомирського державного університету імені Івана Франка

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

За час навчальної практики з вступу до спеціальності з основами деонтології відвідала ____ практичних занять.

Вивчала практичну діяльність логопеда, корекційного педагога, дефектолога, асистента вчителя таких закладів: _____

Найбільші труднощі викликали такі види роботи як _____. Причинами цього вважаю те, що я недостатньо ознайомена з такими питаннями як _____, не мала досвіду роботи з _____.

Найбільший інтерес для мене становить робота логопеда, корекційного педагога, дефектолога, асистента вчителя _____. Основна тематика його роботи є для мене близькою, оскільки _____.

Вважаю, що практика організована на _____ рівні. Хочу порекомендувати керівникам практики більше уваги приділити _____, зменшити _____, збільшити _____, розробити _____, звернути увагу на _____, доповнити базу закладів практики такими як _____.

Здобувач(к) __ групи

_____ (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Керівник навчальної практики з вступу до спеціальності з основами деонтології

_____ (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Факультетський керівник

Олег МАЗЯР

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ВСТУПУ ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ З ОСНОВАМИ ДЕОНТОЛОГІЇ

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Соціально-психологічний факультет
Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

ЗВІТ

за результатами проходження навчальної практики з вступу до спеціальності з основами деонтології
здобувачки **16Бд-Спецо** групи
денної форми навчання
соціально-психологічного факультету
Житомирського державного університету імені Івана Франка
Климчук Вікторії Миколаївни

За час навчальної практики з вступу до спеціальності з основами деонтології я відвідала 20 практичних занять.

Вивчила практичну діяльність логопеда, корекційного педагога, дефектолога, асистента вчителя в закладах різного спрямування (спеціальний інклюзивний читальний зал, інклюзивно-ресурсний центр і спеціалізована школа). Також відвідала зустрічі з Мариною Кучеренко і Іваном Пасічником – практикуючими логопедами, Галиною Кострикіною – заступником директора з виховної роботи Житомирської спеціалізованої школи №2, Верещак Людмилою – директором ІРЦ. Додатково, я ще переглядала її вебінари дітей з ООП

За час практики я ознайомила з структурою інклюзивних ресурсних центрів та інших освітніх закладів, відповідною нормативною документацією, розширила уявлення про зміст, форми, методи та специфіку їхньої роботи, поглиблювала знання із спеціальної освіти, розвиваючи уміння відмежовувати область компетентності(здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб; здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації; усвідомлення сучасних концепцій і теорії функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами).

Під час практики у мене не виникало труднощів, я щоденно дізнавалася багато корисної інформації стосовно майбутньої професії. Найбільший інтерес для мене становить робота саме логопеда. За допомогою практики я дізналася більше особливостей цього напрямку роботи. Основна тематика роботи даного спеціаліста є для мене близькою, оскільки він працює переважно з дітьми, формуючи і коригуючи у них правильне мовлення, темп і ритм голосу. Я вважаю, що практика організована на високому рівні і хочу порекомендувати доповнити базу практики соціально-психологічними закладами та реабілітаційними центрами.

Здобувачка 16Бд-Спецо групи

Вікторія КЛИМЧУК

Керівник навчальної практики з вступу до спеціальності з основами деонтології

Людмила КОТЛОВА

Факультетський керівник

Олег МАЗЯР

**ЩОДЕННИК НАВЧАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПРАКТИКИ**

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Навчальної психолого-педагогічної практики

здобувача(ки) вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

Соціально-психологічний факультет

Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація 016.01 логопедія

II курс, група

Здобувач(ка) вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув(ла) на підприємство, організацію, установу

МП
підприємства, організації, установи „____” _____ 20__ року

(підпис) (посада, ім'я ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Вибув(ла) з підприємства, організації, установи

МП
Підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 20__ року

(підпис) (посада, ім'я ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики

Дата складання заліку „_____” _____ 20__ року

Оцінка:
за університетською шкалою _____
(словами)
кількість балів _____
(цифрами і словами)
за шкалою ЄКТС _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

**ЗРАЗОК ЗАПОВНЕННЯ ЩОДЕННИКА З НАВЧАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Навчальної психолого-педагогічної практики

здобувачки вищої освіти Денисюк Оксани Олександрівни

Соціально-психологічний факультет

Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація 016.01 логопедія

III курс, група 26Бд-Спецо

Здобувачка вищої освіти Денисюк Оксана Олександрівна

прибула на підприємство, організацію, установу

ПЕЧАТКА

4 квітня 2022 року

_____ директор Валентина СТАХІВСЬКА
(підпис)

Вибула з підприємства, організації, установи

ПЕЧАТКА

22 квітня 2022 року

_____ директор Валентина СТАХІВСЬКА
(підпис)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики			Відмітки про виконання
		1	2	3	
1.	Ознайомлення з завданнями практики, планування, виконання завдань практики	04.04.22			виконано
2.	Спостереження за роботою логопеда, який здійснює обстеження будови і моторики органів мовлення, фонематичної системи, стану фонематичного слуху, обстеження звукового аналізу та синтезу стану фонематичного уявлення й сприймання	04.04.22 – 08.04.22			виконано
3.	Підготовка та складання корекційно-розвиткового заняття для дітей певної нозології		11.04.22 – 14.04.22		виконано
4.	Розробка дидактичних ігор, дидактичних вправ та фізкультхвилинки для дітей з психофізичними порушеннями		11.04.22 – 15.04.22		виконано
5.	Підготовка рекомендацій для батьків з певними нозологіями			18.04.22 – 20.04.22	виконано
6.	Підготовка звітної документації з практики			21.04.22	виконано
7.	Участь у звітній конференції за підсумками практики			22.04.22	виконано

Керівники практики:

від Університету

(підпис)

Ірина ДОЛІНЧУК

від підприємства, організації,

установи

(підпис)

Валентина СТАХІВСЬКА

Робочі записи під час практики

Понеділок 04.04.2022	Ознайомлення з завданнями практики, планування виконання завдань практики. Зустріч з логопедом неврологічного відділення для осіб з ПМК Чернігівської міської лікарні №3 – Юлією Зуб. Тема зустрічі: «Особливості логопедичної роботи з дорослими Афазія».
Вівторок 05.04.2022	Онлайн-спостереження за роботою логопеда, який розповідає про структуру логопедичного заняття. Перегляд вебінару « Логопедичні заняття для дітей з ООП».
Середа 06.04.2022	Онлайн-спостереження за роботою логопеда, який здійснює обстеження будови і моторики органів мовлення
Четвер 07.04.2022	Онлайн-спостереження за роботою логопеда, який здійснює обстеження фонематичної системи, стану фонематичного слуху, звукового аналізу та синтезу
П'ятниця 08.04.2022	Онлайн-спостереження за роботою логопеда, який здійснює обстеження фонематичного уявлення й сприймання
Понеділок 11.04.2022	Визначення категорії дітей для розробки корекційно-розвиткового заняття. Ознайомлення з особливостями роботи із дітьми з синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю, затримкою психічного розвитку
Вівторок 12.04.2022	Складання діагностичного заняття для дітей із ЗПР.
Середа 13.04.2022	Складання корекційно-розвиткового заняття для дітей з синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю.
Четвер 14.04.2022	Розробка дидактичних ігор, дидактичних вправ та фізкультхвилинки для дітей із ЗПР.
П'ятниця 15.04.2022	Розробка дидактичних ігор, дидактичних вправ та фізкультхвилинки для дітей із ЗПР.
Понеділок 18.04.2022	Провести самоаналіз розробленої теми
Вівторок 19.04.2022	Підготовка рекомендацій з розвитку мовлення для батьків дітей із ЗПР.
Середа 20.04.2022	Підготовка рекомендацій для батьків дітей з синдромом дефіциту уваги та гіперактивністю.
Четвер 21.04.2022	Підготовка звітної рекомендації з практики: корекційно-розвиткова програма, дидактичні ігри, дидактичні вправи та фізкультхвилинки для дітей, рекомендації для батьків.
П'ятниця 22.04.2022	Участь у звітній конференції за підсумками практики.

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

Здобувачка вищої освіти 26Бд-Спецо Денисюк Оксана Олександрівна проходила навчальну психолого-педагогічну практику з 4 по 22 квітня 2022 року у Житомирському державному університеті імені Івана Франка. За час практики здобувачкою виконані всі поставлені завдання практики. Зокрема, проведені всі передбачені спостереження за роботою логопеда, який здійснює обстеження будови і моторики органів мовлення, фонематичної системи, стану фонематичного слуху, обстеження звукового аналізу та синтезу фонематичного уявлення й сприймання, складені діагностичні і корекційно-розвиткові програми для дітей із затримкою розвитку; здобувачка взяла участь у розробці дидактичних ігор, дидактичних вправ та фізкультхвилинки для дітей із затримкою розвитку. За результатами практики проведено самоаналіз, підготовлені рекомендації для батьків дітей із певними нозологіями.

Вважаю, що навчальна психолого-педагогічна практика Денисюк Оксани Олександрівни може бути оцінена на «відмінно».

Керівник практики від підприємства, організації, установи ліцею №39

Валентина СТАХІВСЬКА

(підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

22 квітня 2022 року

ПЕЧАТКА

ЦЯ СТОРІНКА ЗАПОВНЮЄТЬСЯ КЕРІВНИКАМИ ПРАКТИКИ
ВІД УНІВЕРСИТЕТУ

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Керівник практики: _____ **Ірина ДОЛІНЧУК**
(підпис)

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження
практики

Дата складання заліку **28 квітня 2022** року

Оцінка:

за університетською шкалою **добре** _____

кількість балів **90 (дев'яносто)** балів _____

за шкалою ЄКТС **A** _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

_____ **Ірина ДОЛІНЧУК**

(підпис)

_____ **Олег МАЗЯР**

(підпис)

**БЛАНК ЗВІТУ
З НАВЧАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Соціально-психологічний факультет
Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

**ЗВІТ
про проходження навчальної психолого-педагогічної практики**

здобувача вищої освіти _____
Група _____
Керівник практики _____
База практики _____

За час проходження практики виконано наступні види робіт:

Здобуті вміння та навички:

Висновки щодо готовності виконувати професійні завдання такого штибу:

Основні труднощі у виконанні завдань практики:

Пропозиції щодо вдосконалення проведення практики:

Здобувачки ____ групи

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Керівник навчальної психолого-
педагогічної практики

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Факультетський керівник

Олег МАЗЯР

ОФОРМЛЕННЯ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВИХ ЗАНЯТЬ З ДІТЬМИ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

№	Тема заняття	Завдання корекційно-розвиткової роботи	Вправи (короткий опис, приладдя)

ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ЛОГОПЕДА

№	Завдання корекційно-розвиткової роботи	Вправи (короткий опис, приладдя)	Результати діяльності

**БЛАНК ВІДНОШЕННЯ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ
(ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ**

Ректору
Житомирського державного
університету імені Івана Франка
проф. Галині КИРИЧУК

(повна назва бази практики)

(власне ім'я, прізвище)

ВІДНОШЕННЯ

Адміністрація _____

(повна назва бази практики)

не заперечує проти проходження виробничої (педагогічної) практики
здобувачем(кою) вищої освіти _____ групи _____ форми навчання
(номер групи) (денної/заочної)
соціально-психологічного факультету

(прізвище, ім'я, по батькові практиканта)

Термін проходження практики з _____ по _____. Створення
необхідних умов для виконання програми практики гарантуємо.

Керівник

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗРАЗОК ЗАПОВНЕННЯ ВІДНОШЕННЯ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Ректору
Житомирського державного
університету імені Івана Франка
проф. Галині КИРИЧУК
директора Ліцею №32
м. Житомира
Сергія ОПАНАЩУКА

ВІДНОШЕННЯ

Адміністрація Ліцею №32 м. Житомира не заперечує проти проходження виробничої (педагогічної) практики здобувачкою вищої освіти 36Бд-Спецо групи денної форми навчання соціально-психологічного факультету Кондратюк Ольги Віталіївни.

Термін проходження практики з 27 березня 2023 року по 5 травня 2023 року. Створення необхідних умов для виконання програми практики гарантуємо.

Директор

(підпис)

Сергій ОПАНАЩУК

ПЕЧАТКА

ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Виробничої (педагогічної) практики

здобувача(ки) вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

Соціально-психологічний факультет

Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація 016.01 логопедія

III курс, група

Здобувач(ка) вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув(ла) на підприємство, організацію, установу

МП
підприємства, організації, установи „____” _____ 20__ року

(підпис)

(посада, ім'я ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Вибув(ла) з підприємства, організації, установи

МП
Підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 20__ року

(підпис)

(посада, ім'я ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження
практики

Дата складання заліку „_____” _____ 20__ року

Оцінка:

за університетською шкалою _____

(словами)

кількість балів _____

(цифрами і словами)

за шкалою ЄКТС _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

**ЗРАЗОК ЗАПОВНЕННЯ ЩОДЕННИКА З ВИРОБНИЧОЇ
(ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ**

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

виробничої (педагогічної) практики

здобувачки вищої освіти **Кондратюк Ольги Віталіївни**

Соціально-психологічний факультет

Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація 016.01 логопедія

III курс, група **36Бд-Спецо**

Здобувачка вищої освіти Кондратюк Ольга Віталіївна

прибула на підприємство, організацію, установу

ПЕЧАТКА

27 березня 2023 року

_____ директор Сергій ОПАНАЩУК
(підпис)

Вибула з підприємства, організації, установи

ПЕЧАТКА

5 травня 2023 року

_____ директор Сергій ОПАНАЩУК
(підпис)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітка про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1.	Ознайомлення з завданнями практики, планування виконання завдань практики	27.03						виконано
2.	Складання індивідуальної програми розвитку для дітей з ООП.	28.03-31.03						виконано
3.	Розробка конспектів уроків з таких предметів: українська мова, природознавство, математика, мистецтво, технології		03.04 07.04					виконано
4.	Підготовка та складання корекційно-розвиткового заняття для дітей певної нозології			10.04-14.04				виконано
5.	Розробка дидактичних ігор, дидактичних вправ та фізкультхвилинки для дітей з ДЦП та порушенням зору				17.04 - 21.04			виконано
6.	Підготовка рекомендацій для батьків із певними нозологіями					24.04-28.04		виконано
7.	Підготовка звітної документації з практики						01.05-05.05	виконано

Керівники практики:

від Університету

(підпис)

Ірина ДОЛІНЧУК

від підприємства, організації,

установи

(підпис)

Сергій ОПАНАЦУК

Робочі записи під час практики

27.03.2023	Прибуття на базу практики. Ознайомлення з графіком та режимом роботи. Ознайомлення з завданнями практики, планування виконання завдань практики. Підбір певної теми для розробки корекційно-розвиткової роботи та рекомендацій батькам.
28.03.2023	Онлайн-спостереження за роботою логопеда, який здійснює обстеження будови і моторики органів мовлення.
29.03.2023	Онлайн-спостереження за роботою логопеда, який здійснює фонематичної системи, стану фонематичного слуху
30.03.2023	Онлайн-спостереження за роботою логопеда, який здійснює обстеження звукового аналізу та синтезу
31.03.2023	Онлайн-спостереження за роботою логопеда, який здійснює обстеження фонематичного уявлення й сприймання
03.-07.04.2023	Визначення категорії дітей для розробки корекційно-розвиткового заняття. Ознайомлення з особливостями роботи із дітьми певної нозології
10.-12.04.2023	Складання корекційно-розвиткової програми для дітей з ДЦП
13-14.04.2023	Складання корекційно-розвиткового заняття для дітей з порушенням зору
06.04.2023	Розробка дидактичних ігор, дидактичних вправ та фізкультхвилинки для дітей із ООП.
17-21.04.2023	Проводити психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку.
24.04.2023	Перевірка письмових робіт учнів
25.04.2023	Заповнення журналу та іншої поточної документації
26.04.2023	Проведення індивідуальної виховної роботи
27-28..04.2023	Консультувати батьків учнів з особливими освітніми потребами щодо особливостей підготовки їхніх дітей до навчальної діяльності.
24-28.04.2023	Розробка дидактичних ігор, дидактичних вправ та фізкультхвилинки для дітей з порушеннями зору.
01.05.2023	Провести самоаналіз розробленої теми
02.05.2023	Підготовка рекомендацій для батьків із певними нозологіями.
03-04.05.2023	Підготовка рекомендацій для батьків із певними нозологіями.
05.05.2023	Підготовка звітної документації з практики: корекційно-розвиткова програма, дидактичні ігри, дидактичні вправи та фізкультхвилинки для дітей, рекомендації для батьків.

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

Здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Кондратюк Ольга Віталіївна проходила виробничу (педагогічну) практику з 27 березня 2023 року по 5 травня 2023 на базі Ліцею №32 м.Житомира. Під час практики Ольга Віталіївна розробляла індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами, складала конспекти уроків із різних навчальних дисциплін, корекційно-розвиткового заняття, дидактичні ігри та вправи для дітей з порушенням психічного розвитку. При виконанні завдань практики здобувачка виявила належний рівень активності, зосередженості, компетентностей, пов'язаних із методичною роботою.

Вважаю, що виробнича (педагогічна) практика Кондратюк Ольги Віталіївни може бути оцінена на «відмінно».

Керівник практики від підприємства, організації, установи ліцею №32

Сергій ОПАНАЦУК

(підпис) (Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

5 травня 2023 року

ПЕЧАТКА

ЦЯ СТОРІНКА ЗАПОВНЮЄТЬСЯ КЕРІВНИКАМИ ПРАКТИКИ
ВІД УНІВЕРСИТЕТУ

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Керівник практики: _____ **Ірина ДОЛІНЧУК**
(підпис)

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження
практики

Дата складання заліку **8 травня 2023** року

Оцінка:

за університетською шкалою **відмінно**

кількість балів **93 (дев'яносто три) бали**

за шкалою ЄКТС **A**

Керівник практики від закладу вищої освіти

_____ **Ірина ДОЛІНЧУК**

(підпис)

_____ **Олег МАЗЯР**

(підпис)

**БЛАНК ЗВІТУ
З ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ**

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Соціально-психологічний факультет
Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

**ЗВІТ
про проходження виробничої (педагогічної) практики**

здобувача вищої освіти _____
Група _____
Керівник практики _____
База практики _____

За час проходження практики виконано наступні види робіт:

Здобуті вміння та навички:

Висновки щодо готовності виконувати професійні завдання такого штибу:

Основні труднощі у виконанні завдань практики:

Пропозиції щодо вдосконалення проведення практики:

Здобувачки ____ групи

(Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Керівник навчальної психолого-педагогічної практики

(Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Факультетський керівник

Олег МАЗЯР

**БЛАНК ВІДНОШЕННЯ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

Ректору
Житомирського державного
університету імені Івана Франка
проф. Галині КИРИЧУК

(повна назва бази практики)

(власне ім'я, прізвище)

ВІДНОШЕННЯ

Адміністрація _____
(повна назва бази практики)

не заперечує проти проходження виробничої психолого-педагогічної практики
здобувачем(кою) вищої освіти _____ групи _____ форми навчання
(номер групи) (денної/заочної)
соціально-психологічного факультету

(прізвище, ім'я, по батькові практиканта)

Термін проходження практики з _____ по _____. Створення
необхідних умов для виконання програми практики гарантуємо.

Керівник

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗРАЗОК ЗАПОВНЕННЯ ВІДНОШЕННЯ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

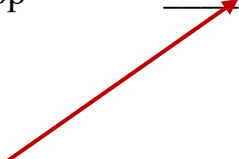
Ректору
Житомирського державного
університету імені Івана Франка
проф. Галині КИРИЧУК
директора Житомирської
спеціальної школи ЖОР
Олени ГОРБАЧЕВСЬКОЇ

ВІДНОШЕННЯ

Адміністрація Житомирської спеціальної школи ЖОР не заперечує проти проходження виробничої (педагогічної) практики здобувачкою вищої освіти 46Бд-Спецо групи денної форми навчання соціально-психологічного факультету Терещук Наталії Антонівни.

Термін проходження практики з 3 жовтня 2022 року по 25 листопада 2022 року. Створення необхідних умов для виконання програми практики гарантуємо.

Директор

ПЕЧАТКА

(підпис)

Олена ГОРБАЧЕВСЬКА

**ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПРАКТИКИ**

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Виробничої психолого-педагогічної практики

здобувача(ки) вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

Соціально-психологічний факультет

Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація 016.01 логопедія

IV курс, група

Здобувач(ка) вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув(ла) на підприємство, організацію, установу

МП
підприємства, організації, установи „____” _____ 20__ року

(підпис)

(посада, ім'я ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Вибув(ла) з підприємства, організації, установи

МП
Підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 20__ року

(підпис)

(посада, ім'я ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження
практики

Дата складання заліку „_____” _____ 20__ року

Оцінка:

за університетською шкалою _____

(словами)

кількість балів _____

(цифрами і словами)

за шкалою ЄКТС _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

**ЗРАЗОК ЗАПОВНЕННЯ ЩОДЕННИКА З ВИРОБНИЧОЇ ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

виробничої психолого-педагогічної практики

здобувачки вищої освіти Терещук Наталії Антонівни.

Соціально-психологічний факультет

Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація 016.01 логопедія

IV курс, група 46Бд-Спецо

Здобувачка вищої освіти Терещук Наталія Антонівна

прибула на підприємство, організацію, установу

ПЕЧАТКА

3 жовтня 2022 року

_____ директор Олена ГОРБАЧЕВСЬКА
(підпис)

Вибула з підприємства, організації, установи

ПЕЧАТКА

25 листопада 2022 року

_____ директор Олена ГОРБАЧЕВСЬКА
(підпис)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики								Відмітки про виконання	
		1	2	3	4	5	6	7	8		
1.	Знайомство з базою практики, психологічною службою, логопедом.	+									Виконано
2.	Опрацювання програми навчання дітей у навчальному закладі та календарного плану роботи. Планування своєї роботи з дітьми.	+									Виконано
3.	Знайомство з дітьми. Спостереження та проведення обстеження і діагностики дітей.		+								Виконано
4	Розробка власної програми для дітей з ООП		+								Виконано
5	Підготовка до проведення заняття. Проведення корекційно-розвиткового заняття для дітей «Загадкові картинки».		+								Виконано
6	Підготовка до заняття. Підбір матеріалів.			+							Виконано
7	Проведення заняття « Барви осені».			+							Виконано
8	Підготовка до колективного заняття з дітьми. Розробка конспекту. Підготовка презентації до заняття.				+						Виконано
9	Проведення заняття «Ввічливі слова творять дива»				+						Виконано
10	Підготовка до заняття. Підбір дидактичних матеріалів.					+					Виконано
11	Проведення індивідуального заняття з дитиною з дисграфією.					+					Виконано
12	Заповнення карток спостереження за дітьми з ООП						+				Виконано
13	Знайомство з батьками дітей. Бесіда «Поради та рекомендації батькам, що виховують дитину з ООП»							+			Виконано
14	Просвітницька робота серед учителів ІРЦ щодо питань інклюзивної освіти.							+			Виконано
15	Підготовка документації до звіту.								+		Виконано

Керівники практики:

від Університету _____

(підпис)

Ірина ДОЛІНЧУК

від підприємства, організації,

установи _____

Олена ГОРБАЧЕВСЬКА

Робочі записи під час практики

03.10.22(Понеділок) - знайомство з дітьми.

04.10.22(Вівторок) - знайомство з психологічною службою школи.

05.10.22(Середа) - ознайомлення з документацією практики.

06.10.22(Четвер) - спостереження за дітьми.

07.10.22(П'ятниця) - підбір методик роботи з дітьми.

10.10.22(Понеділок) - проведення діагностики кожного учня .

11.10.22(Вівторок) – розробка програми для дітей.

12.10.22(Середа) - Проведення корекційно- розв'язкового заняття для дітей «Загадкові картинки».

13.10.22(Четвер) - 14.10.22(П'ятниця) - підбір завдань для дитини з порушенням мовлення.

17.10.22(Понеділок) - ознайомлення з порушенням дитини.

18.10.22(Вівторок) - підбір методик роботи з дитиною.

19.10.22(Середа) - заповнення індивідуальної картки дитини з ротацізмом.

20.10.22(Четвер) - підбір завдань для дитини.

21.10.22(П'ятниця) - Проведення заняття “ Барви осені”.

24.10.22(Понеділок) - ознайомлення з порушеннями дітей.

25.10.22(Вівторок) - заповнення індивідуальних карток дітей.

26.10.22(Середа) – виготовлення дидактичного матеріалу.

27.10.22(Четвер) – розробка презентації до заняття.

28.10.22(П'ятниця) - проведення заняття «Ввічливі слова творять дива».

31.10.22(Понеділок) - ознайомлення з порушенням дитини.

01.11.22(Вівторок) - підбір методик роботи з дитиною.

02.11.22(Середа) - заповнення індивідуальної картки дитини з дисграфією.

03.11.22(Четвер) - підбір завдань для дитини.

04.11.22(П'ятниця) - проведення заняття «Наші пальчики писали»

07.11.22(Понеділок) - 08.11.22(Вівторок) – виконання записів до карток спостереження

09.11.22(Середа) - підготовка до зустрічі з батьками

10.11.22(Четвер) - 11.11.22(П'ятниця) – підбір інформації та цікавих тем для батьків дітей.

14.11.22(Понеділок) - знайомство з батьками

15.11.22(Вівторок) - підготовка інформації для батьківського колективу.

16.11.22(Середа) – бесіда «Поради та рекомендації батькам, що виховують дитину з ООП»

17.11.22(Четвер) -.18.11.22(П'ятниця) - проведення просвітницької роботи серед учителів ІРЦ щодо питань інклюзивної освіти.

21.11.22(Понеділок) - збір документації.

22.11.22(Вівторок) - підготовка щоденника з практики

23.11.22(Середа) - підготовка щоденних записів.

24.11.22(Четвер) - підготовка звіту щодо практики.

25.11.22(П'ятниця) - здача документації.

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

Здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Терещук Наталія Антонівна проходила виробничу практику з 3 жовтня по 25 листопада. У процесі практики студентка ознайомилася з організацією роботи логопеда: документацією, устаткуванням логопедичного кабінету, графіком роботи, графіком проведення індивідуальних, групових та фронтальних занять, формами звітності логопеда, особливостями культурно-просвітницькою роботою серед батьків, педагогів даного навчального закладу. Студенткою були вивчені нормативні документи, діагностичні методики, корекційні програми, особисті справи та матеріали, представлені в кабінеті логопеда. Було проведено спостереження за роботою логопеда та вихователів логопедичних груп, за поведінкою дітей на заняттях індивідуальних і фронтальних, роботою педагогів з психологічної точки зору.

Терещук Наталія відвідувала проведені індивідуальні та групові заняття з дітьми, а також сама проводила такі заняття. Підготовлено матеріал для логопеда, вихователів. Зроблена підбірка ігор для роботи батьків вдома з дітьми, проведена бесіда з батьками «Поради та рекомендації батькам дітей з ООП».

У ході практики студентці вдалося встановити контакт з дітьми та педагогами. Всі проведені заняття мали високу результативність.

Проходження логопедичної практики дало мені позитивні результати а саме:

- Виробила вміння проводити різні види занять, застосовувати різні методи і форми роботи, які активізують пізнавальну діяльність дітей.
- Закріпила знання з фахових, спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін здобутих в Університеті та дала змогу застосовувати їх на практиці.

Рекомендуємо оцінити виробничу психолого-педагогічну практику Терещук Наталії Антонівни на оцінку «відмінно».

Керівник практики від підприємства, організації, установи Житомирської спеціалізованої школи

(підпис)

ПЕЧАТКА

Олена ГОРБАЧЕВСЬКА

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

25 листопада 2022 року

**БЛАНК ЗВІТУ
З ВИРОБНИЧОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Соціально-психологічний факультет
Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

**ЗВІТ
про проходження виробничої психолого-педагогічної практики**

здобувача вищої освіти _____
Група _____
Керівник практики _____
База практики _____

За час проходження практики виконано наступні види робіт:

Здобуті вміння та навички:

Висновки щодо готовності виконувати професійні завдання такого штибу:

Основні труднощі у виконанні завдань практики:

Пропозиції щодо вдосконалення проведення практики:

Здобувачки ____ групи

(Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Керівник виробничої психолого-педагогічної практики

(Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

Факультетський керівник

Олег МАЗЯР

БЛАНК ВІДНОШЕННЯ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ З ОСНОВАМИ ЛОГОПЕДІЇ

Ректору
Житомирського державного
університету імені Івана Франка
проф. Галині КИРИЧУК

(повна назва бази практики)

(власне ім'я, прізвище)

ВІДНОШЕННЯ

Адміністрація _____
(повна назва бази практики)

не заперечує проти проходження виробничої практики зі спеціальної освіти з основами логопедії здобувачем(кою) вищої освіти _____ групи _____ форми навчання соціально-психологічного факультету

(прізвище, ім'я, по батькові практиканта)

Термін проходження практики з _____ по _____. Створення необхідних умов для виконання програми практики гарантуємо.

Керівник

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ЗРАЗОК ЗАПОВНЕННЯ ВІДНОШЕННЯ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ З ОСНОВАМИ ЛОГОПЕДІЇ

Ректору
Житомирського державного
університету імені Івана Франка
проф. Галині КИРИЧУК
директора Житомирського
закладу дошкільної
освіти №34 Житомирської
міської ради
Анни ШЕВЧУК

ВІДНОШЕННЯ

Адміністрація Житомирського закладу дошкільної освіти №34 ЖМР не заперечує проти проходження виробничої (педагогічної) практики здобувача вищої освіти 4СБд-Спецо групи денної форми навчання соціально-психологічного факультету Сумовського Андрія Вікторовича.

Термін проходження практики з 27 лютого 2023 року по 5 травня 2023 року. Створення необхідних умов для виконання програми практики гарантуємо.

Директор

(підпис)

Анна ШЕВЧУК

ПЕЧАТКА

**ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ
ОСВІТИ З ОСНОВАМИ ЛОГОПЕДІЇ**

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Виробничої практики зі спеціальної освіти з основами логопедії

здобувача(ки) вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

Соціально-психологічний факультет

Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Спеціалізація 016.01 логопедія

IV курс, група

Здобувач(ка) вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув(ла) на підприємство, організацію, установу

МП
підприємства, організації, установи „____” _____ 20__ року

(підпис)

(посада, ім'я ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Вибув(ла) з підприємства, організації, установи

МП
Підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 20__ року

(підпис)

(посада, ім'я ПРІЗВИЩЕ відповідальної особи)

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики

Дата складання заліку „_____” _____ 20__ року

Оцінка:

за університетською шкалою _____

(словами)

кількість балів _____

(цифрами і словами)

за шкалою ЄКТС _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис)

(Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

БЛАНК ЗВІТУ
З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ З
ОСНОВАМИ ЛОГОПЕДІЇ

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Соціально-психологічний факультет
Кафедра психології, логопедії та інклюзивної освіти

ЗВІТ
про проходження виробничої практики зі спеціальної освіти з основами логопедії

здобувача вищої освіти _____
Група _____
Керівник практики _____
База практики _____

За час проходження практики виконано наступні види робіт:

Здобуті вміння та навички:

Висновки щодо готовності виконувати професійні завдання такого штибу:

Основні труднощі у виконанні завдань практики:

Пропозиції щодо вдосконалення проведення практики:

Здобувачки ____ групи

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Керівник виробничої практики зі
спеціальної освіти з основами логопедії

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Факультетський керівник

Олег МАЗЯР